

Otrok nenehno išče toplino

Kolektiv VVO dr. France Prešeren je tipična vzgojno-izobraževalna skupnost. Ob 55 ženskah je le en moški. Med njimi je 16 vzgojiteljic, 17 varuhinj in 4 medicinske sestre. Zaradi nege otroka in porodniških – v kolektivu je 70 odstotkov mladih delavk – je precejšnja odsotnost z dela. »Vse skušamo storiti, da otroci ne bi čutili odsotnosti vzgojiteljice ali varuhinje,« je povzela besedo pedagoški vodja Janja Čolič. »Otrok ni brezčuten stroj, ampak nenehni iskalec čustvene in telesne topline.«

»Vzgojiteljice so organizirane po starostnih skupinah otrok v aktivne,« je predstavila njihovo delo Janja Čolič. »V aktivnih pripravijo letne in četletne plane dela. Vanje vključujemo vsa vzgojna področja: intelektualno, telesno in estetsko. V vsakem trimesečju se zberejo najmanj dvakrat na sestanku aktivna in se pogovorijo o delu v skupinah ter o raznolikem

nizki. Varuhinja dobi povprečno devet tisoč dinarjev mesečno, vzgojiteljica 12.500 do 13.000, pedagoški vodja 12 tisoč in ravnateljica 24 tisoč dinarjev.

»Delavke nimajo nobenih posebnih ugodnosti. Dosedaj še nismo kupili družbenega stanovanja. Tudi do solidarnostnega naših delavci nimajo pravice, kljub temu, da so med tistimi, ki imajo

Ko je prevzela ravnateljstvo Magda Čuk, je morala najprej poskrbeti za sanacijo zgradbe na Prešernovi 29, v kateri je v sedmih oddelkih 176 otrok. Sele po obnovi so bili v njej ustvarjeni ugodni bivalni in delovni pogoji za otroke.

Kljub temu, da Prešernova cesta ni več tako prometna kot nekdanj, imajo v tem VVO velike težave z avtomobili. Vozniki pogosto zaparkirajo vhod v vrtec, tako da včasih tudi kosila ne morejo dobiti. Zgodilo se je celo, da je zaradi zaparkiranega vhoda tovornjak Kurivoprodaje odpeljal premo drugam.

»Uvedli smo vse oblike varčevanja pri materialnih stroških,« opozori ravnateljica.

»Vzgojiteljice in varuhinje se trudijo, da zmanjšan nakup igrač nadomestijo z izdelavo igrač in učnih pripomočkov iz odpadnega papirja, tekstila, usnja. Letno imamo za nakup igrač le 110 tisoč dinarjev.

Vestnemu mesarju, uvidnim trgovkam v Mercatorju in skrbnemu zelenjadarju iz M-Sadje-zelejnava se zahvaljujemo, da skušajo vedno ustreči potrebam otrok po raznovrstni in zdravi prehrani.

Za oskrbnine bodo letos dobili od staršev in otroškega varstva nad 21 milijonov dinarjev. Ekonomska cena za dojenčka je 5.536 dinarjev. Starši plačajo od 1.107 do 3.875 dinarjev. Ekonomska cena za druge otroke je 4.148 dinarjev. Starši prispevajo od 837 do 2.929 dinarjev.

V naši občini zajema obravnavani vrtec otroke iz KS Gradišče in Ajdovščina.

V svojo dejavnost redno vključujejo otroke, ki niso v varstvu. Zanje pripravijo najrazličnejše prireditve ob vseh splošnih slavnostnih in otroških dneih. Vključujejo jih tudi v 80-urno in malo šolo.

Za svoje delo so prejeli bronasto značko OF iz krajevne skupnosti Gradišče. **STANE JESENOVEC**

Humano dejanje ni naprodaj

Letos mineva že 30 let, odkar je pobudo za organizirano krvodajalstvo v Sloveniji prevzel Rdeči križ. To so bila leta trdega in napornega dela, vendar je Rdeči križ to svoje poslanstvo opravil zelo dobro. Tako lahko danes s ponosom in veseljem zapišemo, da sodi naše krvodajalstvo v sam svetovni vrh.

Že po drugi svetovni vojni smo pri nas uvedli brezplačno dajanje krvi, vendar so dobivali krvodajalci posebne živilske nakaznice. Pozneje so prejeli denar, vendar je število krvodajalcev naglo padlo. V letu 1952 je šlo v Slovenijo na odvzem krvi nekaj več kot 11 tisoč krvodajalcev. Velika prelomnica pa je leto 1953, ko je bila odpravljena denarna odškodnina in se je pričelo pod vodstvom RK izključno brezplačno dajanje krvi. Že to leto je prišlo na odvzem krvi skoraj enkrat več krvodajalcev kot leto dni poprej – nekaj več kot 20 tisoč. In to je bil najboljši dokaz, da je bila zamisel o brezplačnem dajanju krvi pravilna.

Lani se je na krvodajalske akcije odzvalo 110.491 krvodajalcev, kar je izreden uspeh in dokaz solidarnosti do ljudi. Bolnišnice širom po Sloveniji potrebujejo letno več kot 300 tisoč litrov krvi. In da bi lahko zadovoljili potrebe bolnikov, je vsak dan potrebno odvzeti kri več kot 200 krvodajalcev.

Tudi občinska organizacija Rdečega križa Ljubljana Center je pred tremi desetletji prevzela krvodajalstvo kot eno izmed svojih prvenstvenih nalog. Z ustreznim informiranja, zdravstveno-prosvet-

no dejavnostjo in moralno motivacijo je RK uspelo vključiti med krvodajalce veliko število občanov. V zadnjih 10 letih daruje vsako leto v naši občini kri več kot 4000 delovnih ljudi in občanov. To pa je kar 35 odstotkov vseh krvodajalcev ljubljanskih občin ali 7 odstotkov vseh krvodajalcev v SR Sloveniji. Med njimi je tudi veliko takih, ki so darovali kri že več kot 50-krat, vse več pa je tudi mladih, ki dajejo kri prvič.

Obletnica prostovoljnega krvodajalstva je zelo primeren jubilej, ob katerem lahko in moramo ovrednotiti delež RK v celoti in tudi delež naše občinske organizacije na tem pomembnem področju solidarnosti. Jubilej je prav tako priložnost, da pregledamo in ocenimo tudi prispevke sindikatov, SZDL, mladine, društev in strokovnih služb, raznih delovnih organizacij in posameznikov, ki zelo veliko prispevajo k razvijanju in organiziranju prostovoljnega krvodajalstva. Teh 30 let je tudi priložnost za pogled v prihodnost. Kako obdržati in še povečati število krvodajalcev? Krvodajalstvo postaja skrb širše družbene skupnosti in zato lahko z optimizmom zremo v jutrišnji dan.

MIRO PETEK

VVO »Dr. France Prešeren« ima enoto na Prešernovi 29 in Puharjevi 4 ter dislocirane enote na Župančičevi 12, Veselovi 10 in Titovi 25. V varstvu imajo 46 otrok v treh jasličnih oddelkih ter 330 otrok v 14 skupinah.

Letno sprejmejo v varstvo okrog 100 otrok. 80 odstotkov iz matičnih krajevnih skupnosti Ajdovščina in Gradišče. Vloge za sprejem zbirajo vse leto, o sprejemu odločajo junija.

S papirnimi, tekstilnimi, plutovinastimi in usnjenimi odpadki so jim pomagali: Gorenjska predilnica, Velana, IUV, KTL, Mladinska knjiga, TOZD Veta, Plutal, Ciciban Miren (delno poškodovani deli lesenih igračk), Konfekcija Logatec in Totra. Upajo, da bodo vsaj v teh delovnih organizacijah tudi v prihodnje imeli primerno razumevanje za delo vrtcev.

Po anketi bi potrebovali podaljšano varstvo za 27 otrok. Hodijo le trije. Varuhinje in vzgojiteljice razumejo potrebe staršev, a menijo, da bi mnogi lahko prej prihajali po otroka. Konec koncev ni pravično, da tudi dojenčke puščajo v varstvu do zadnjih minut delovnega časa vrtca.

napredovanju otrok. Dogovorijo se tudi za oblike dela v skupinah in s posameznimi otroki v naslednjem obdobju. Vzgojiteljice imajo tudi dnevne priprave, v katerih so navedene tudi naloge varuhinj. »Zaradi nizkih osnov iz preteklih let so osebni dohodki razmeroma

najnižje osebne dohodke. Pri nas lahko dobimo največ 250 tisoč dinarjev posojila za nakup stanovanja ali gradnjo hiše. Dopust moramo koristiti med glavno sezono. Takrat je počitnikovanje najdražje. VVO nima počitniškega doma,« je povedala Magda Čuk.

ANKETA MED PRIPADNIKI JLA

Skupni naperi kujejo prijatelje

V ljubljanskih vojašnicah služijo v enotah JLA mladeniči z vseh koncev Jugoslavije: vsak pride s svojimi navadami, s svojimi pogledi na svet in okolje. Ko oblečejo uniforme, so si vsi po vrsti enaki in vendar različni. Tako se v vojski dokopljejo do novih spoznanj, pridobijo si nove prijatelje, naučijo se ravnati z orožjem in drugim in vsi imajo en sam cilj: braniti domovino. Sicer pa smo jih nekaj povprašali, naj sami povedo, kaj jim pomeni služenje v enotah JLA in kako gledajo na naše mesto, s katerim se mnogi srečujejo prvič. Tole so povedali vojaki iz vojašnice Ljuba Šerčerja:

SLADJAN SMILJANIĆ (študent strojništva iz Čičevca v Srbiji): Takoj ko sem se preoblekel, sem vojsko začel jemati resno. Kasneje sem skozi vrsto vaj, predavanj in srečanj spoznal, da je to zame resnično čast.

Sladjan Smiljanic

Presenečen sem nad tovarštvom, ki se kuje med vojaki ne glede na narodnost, vero ali kraj, od koder je prišel. Ni kaj, JLA je kovačnica bratstva in enotnosti, je vzor povezovanja med narodi. To je okolje, v katerem se ceni delo in v katerem krivice ne pridejo do izraza. Rad sem v Ljubljani: presenečen sem nad čistočo in

sprva nisem mogel verjeti, kako je to mogoče, da zna tu vsak prijati za lopato ali metlo, če je treba počistiti pločnik, predvsem pa dvorišča stanovanjskih blokov. Ker sem voznik, sem spoznal, da so ljudje tudi v prometu zelo disciplinirani in ni težko voziti.

IVICA SARDELIC (študent iz Splita): »Jugoslovanska ljudska armada je prav gotovo velika šola živ-

Ivica Sardelic

ljenja, saj se dokoplješ do marsikateresne resnice in marsikaterega spoznanja. Naučiš se spoštovati red, disci-

plino, kar je v začetku sicer težko, potem pa se privadiš. Pridobiš si tudi strokovno znanje, kar ti utegne koristiti tudi v vsakdanjem življenju, in veliko prijateljev. Res je, da Ljubljana nima morja, vendar ne čutim posebnega domotožja, ker je moja mama Slovenka in sem zelo zadovoljen, da služim vojsko v Ljubljani. Rad jo imam, ker je tako različna od Splita in ker ljudje veliko dajejo na čistočo.«

ŽARKO LESTAN (elektrotehnik iz Orehovlja pri Novi Gorici): »Vojska je zame predvsem dolžnost do

Žarko Lestan

domovine in pravzaprav prijetna obveznost. Všeč mi je, da sem med vezisti, ker si tako dopolnujem znanje, pridobljeno v srednji šoli. Pravijo, da ni težko, kar se mora. A zame je vseeno precej naporno. Pri tem ne mislim na disciplino. Te sem vajen, saj sem prej štiri leta preživel v dijaškem domu v Ljubljani. V vojski sem se dokopal do spoznanja, da so majhna

zadovoljstva, za katera si tu kot vojak prikrajšan, še kako pomembna.«

DRAGAN GILIĆ (elektrotehnik iz Novega Sada): »Ni, da bi človek razmišljal, zakaj si v vojski, saj je cilj jasan: braniti je treba domovino, spoštovati in gojiti tradicijo JLA in kovati bratstvo med narodi. Morda sem v enoti JLA, kjer služim, še največ

Dragan Gilić

pridobil na spoznanjih o medsebojnih odnosih med ljudmi. Presenečen sem nad korektnostjo starešin do vojakov in nad tovarštvom, ki vlada med vojaki. Kar se Ljubljane tiče, moram reči, da občudujem njeno staro arhitekturo, ki jo pridno obnavljate, medtem ko smo z obnavljanjem starega mestnega jedra v Novem Sadu šele na začetku. Velika razlika med Novim Sadom in Ljubljano pa je v tem, da je ves Novi Sad ob sobotah in nedeljah na ulicah, medtem ko se v Ljubljani počutiš kot v nekem grozljivo praznem prostoru. Tej nedeljski praznini se nikakor ne morem privaditi. Glede Ljubljančanov pa bi rekel, da so na prvi pogled sicer težko dostopni, a ko se spoznaš z njimi, se ti odprejo.«

A. A.